

228

העיר, ב' בתמוז תשמ"ח, 17.6.88

זה לא פרס, זה פירון

יושב ראש הסקציה להשגחה על שמעון פרס. שריד לקליקת הצעירים של ידלין ועופר ואוזן ולובה אליאב. מפא"ניק וכדאיניק. מיכאל פירון שוב על סוס הגזברות של מפלגת העבודה. להתראות גם בעוד ארבע שנים

מאת חנה קים

שוב התחברו פי רפי, שמעון פרס ומייק פירון. דרכיהם לא נפרדו מאז שהאחד היה מנכ"ל משרד הבטחון והשני יו"ר התעשייה האווירית, דרך כיבוש משרד הבטחון, הקמת אל"ף, אזרחים למען פרס, או ראש האופוזיציה, ופירון כראש מגבית התרומות מחו"ל למפלגה בבחירות האחרונות. עכשיו, כשפרס כבר הגשים חלום ישן והפך לראש ממשלה, זינק פירון לתפקיד גזבר מטה הבחירות של מפלגת העבודה. ככל שהשנים חלפו להן הם גדלו זה בצד זה. את שירת הברבור, לכשתבוא, ודאי יזמומו יחדיו. עזר מיכאל (מייק) פירון אומר על

עצמו שהוא אדם זהיר ביותר. כבר שנים רבות, קצת פחות ממניין שנותיה של מפא"י, הוא כובש סוד אחר סוד: מאשכול, ספיר, דיין ועד לעוגן הברזל הנערץ אצל פרס. הוא אמנם חוזר על הקלישאה הזו, "מה את חושבת, שמנהיגי העבר היו טליתות שכולן תכלת? כולם היו בני אדם", אבל במקרה שלו צריך להבין שמדובר באינפורמציה שמגיעה מפי הסוס. אי לכך מייק פירון ילטש מלוחיו, ואם צריך הוא אף ישתוק הרבה. מהביצה המקרקרת של פרשת בלאס הוא יצא בצעדים מאוששים שלא כמו, למשל, עדי אמוראי, שעף מהרשימה לכנסת הבאה. אם בלאס לא היה חובע

אותו לדין (ראו מסגרת) היה אפשר לקרוא לו דני דין. דמות הרואה ואינו נראה הולמת את פירון, לשעבר פרקליט מפא"י. עד היום אין איש יודע כיצד ואיך שירת את ספיר ומה עשה למען פרס, אבל הוא תמיד היה שם, כעסקי התרומות. על השאלה בנוגע להגדרת תפקידו כאיש סודו של פרס הוא עונה תשובה צנועה שכזו: "אינני אולי ברברים מסוימים." באיזה דברים מסוימים? דום שתיקה.

אבל הזמן עושה את שלו והדרך האפולונית של אותם דברים מסוימים, כמו למשל מסלול כספי התרומות מחו"ל או הנפקת ה"שיטה" שבה האשימו את מפא"י ורפ"י, כל אלה כבר נפרטו על ידי עסקני הליכוד החדשים למעוז קטנות. פירון אמר השבוע בעצבו: "לפחות אפשר לומר לזכותם של אנשי תנועת העבודה שהם מתביישים. הם מתאבדים. הם נשפטים. היום אני קורא בעיתון הארץ ששואלים את שרון בכנסת שאלות על דו"ח מבקר המדינה בעניין העסקת פקחים, שהם כולם חברי המפלגה שלו וביניהם אנשים בעלי עבר פלילי, והוא אפילו לא עונה."

אבל נראה שהליכוד, שמתעסק 11 שנה בשחיתויות לא קטנות, עדיין לא הגיע לטיפול כמו צינור הנפט העירקי. הלוואי שהיינו כמצב שבו הבעיה היחידה שצריך להחליט עליה היא מי מושחת פחות או מי מושחת יותר, או מי אינו מושחת, ואז אפשר היה להתמודד ולהוכיח שהאנשים האלה הם שקרנים. יכול להיות שיעשה שימוש בצינור הנפט לעירק בבחירות האלה, ועל זה אני מוכן ללכת למכונת אמת ולומר שאף אחד ממשמיצי פרס אינו מאמין בהשמצותיו שלו.

האיש שהקים ב' 1965 את את"א (אזרחים למען אשכול) ואת אל"ף, ידע תמיד להיות במקומות הנכונים. בגופו של פירון, 65, רוטטות עצמות השלד של מפא"י, על כל התפלגויותיה והתפתחויותיה ועל הצד הקרחוני התחתון המוסתר מן העין, הדבק שמתחת לטפט. הסיפור שלו הוא גם זה של המפלגה שהניחה את המצע לכל מה שהוא היום הלחם והמרגרינה הישראליים.

פירון יתייצב בחודשים הקרובים מול ח"כ אהוד אולמרט, גזבר מטה הבחירות של הליכוד. מינוי ישן וכמעט עקבי מול גמרצותו של הפרקליט שגילה את הכיס היהודי של אמריקה. אולמרט, לעומת פירון, שואף להיות שר, אולי גם ראש ממשלה. פירון כבר נפרד מזמן מהאמביציה הזו, וחזן מזה פרס אוהב לטובב את עצמו בבעלי מקצוע ובאנשים שאינם מאיימים עליו יותר מדי. פירון כמו אל שווימר, ידיד קרוב, מכירים את סודותיו של פרס הרבה יותר מיוסי ביילין.

גם פירון, כמו ראשי מפא"י האחרים, הוא בן לילידי רוסיה. הוא נולד בת"א, למד משפטים בשיעורי ערב מיוחדים של השלטון המנדטורי, קיבל רשיון לעריכת דין אך עד היום אין לו תואר אקדמי. ב' 51' הצטרף כשותף למשרדו של יעקב שמשון שפירא, שפרש או מתפקידו כיועץ המשפטי הראשון לממשלה. בהמשך הקריירה של שפירא, שמונה לשר המשפטים, קיבל פירון את המשרד עם הלקוחות המכובדים בתוספת מידת המוניטין המתבקשת. מאז החל למעשה את בחישותיו בפוליטיקה המפלגתית. בתחילת ספטמבר '65, כשהקים את את"א וקרא להביס את רפ"י בבחירות הקרבות, היו איתו בקבוצה גם אורי זוהר, הסוציולוג אורי ראם, האלוף אליהו בן חור והסופר יגאל מוסינזון. אורי זוהר אמר אז כי "לאור הסכנה

הביא את בלאס לפרס

פירון היה האיש שקישר בין בלאס ומפלגת העבודה. כראיון איתו מאשר זאת פירון לראשונה. אם לא היה מנסה להתיר את בלאס לקופת המפלגה לקראת הבחירות של '84, יתכן שלפרשה לא היו משתרבים עסקי התרומות של המפלגה, מימון חובות "יחד" ושעון היד של שמעון פרס. שלא לדבר על גודל הבושה של פירון: לראשונה בחייו צף ועלה שמו מדממת המסתורין והוא מואשם כי בתור פרקליטו של בלאס הפר אמונים ללקוחו.

הקשר בין בלאס לפירון, לפי מקורבים שבחשו בעניין, החל רך והבה כספי, היום רעייתו של פירון, או מזכירת אגודת הידידים של התזמורת הפילהרמונית. כספי היתה זו שהציעה לפירון לנסות להתיר את בלאס. פירון שימש אותו זמן ירר המגבית של המפלגה. בלאס העביר לפירון תרומה כוללת בסך של כ-100 אלף דולר. הוא גם הפך בן בית אצל פירון.

בלאס תרם גם לאל"ף?

הוא תרם רק בבחירות של '84.

אתה היית המתווך בתרומה הזו?

ההתחלה היתה רכי.

אתה מוכן לספר על אותה התחלה, איך למשל הכרת את בלאס?

לא חשוב איך הכרתי אותו.

לאחר חשיפת הפרשה אמר בלאס, שוויצ'ר לא קטן, למקורביו, כי העניק לזהבה כספי מכונית, וכי עשה זאת, לכאורה, כחלק מההתחשבות האישית בינו ובין פירון. בלאס, מעניק שעון הזהב הנודע, ממשיך ומשוויץ, אומר שלא קיבל עד היום את תמורת הכסף. פירון: "אני לא מוכן לדבר על כך. זוהי רכילות." ובנוגע לבלאס עצמו, השופטת שושנה ברמן הודיעה כבר כמה אלפי מלים על אופיו ומעשיו.

פירון ייצג את בלאס כשנתפר ההסדר האזרחי בינו ובין אש"ת כספים, המסלקה של הקיבוץ הארצי, התק"ם והארגונים האזוריים. "חבל שלא אמרו לו כבר אז שהוא לא יכול לייצג אדם שתרם למפלגת העבודה," אמר השבוע אחר השותפים להסדר. פירון אומר שבלאס היה מרוצה מהסדר, "עד שהתחילו אצלו הצרות."

בחודש דצמבר '87 מגיש בלאס כתב תביעה בסך של שלושה מיליון דולר נגד עו"ד פירון. ההאשמה חמורה: בלאס טוען ששעה שישב במעצר שלח פירון מכתב לרמי אונגר ותאגידיו, ב-5.8.86 ובשמו של בלאס, ובו הוא כותב כי חוכו של אונגר לבלאס יועבר לתאגידים הקיבוציים. הדבר נעשה, טוען בלאס, ללא ידיעתו. לטענת בלאס הוסכם שאונגר יחזיר לו בתשלומים, החל במרץ '86, את החוב שהוא חב לו, בסך של 856 מיליון דולר. אונגר שילם לו רק ארבעה תשלומים, משום שלטענתו הודיע לו פירון במכתב שהוא יעביר לקיבוצים את סך חובותיו לבלאס. בלאס טען שפגש את פירון רק פעם אחת כשישב בבית המעצר, ופירון לא סיפר לו כלל על ההגנה החדשה הזו. בלאס צרף לתביעתו גם מכתב שכתב לוועד המרכזי של לשכת עורכי הדין בת"א, שלפיה תובע ממנו פירון שכר טרחה בסכום של חצי מיליון דולר מינוס 158 מיליון דולר שכבר שולמו לו, ואם לא ישלם לו את הסכום הנ"ל, יסרב פירון לאפשר לו להיות מיוצג על ידי עורך דין בשורה ארוכה של עניינים, הכוללים בין היתר את עניין התביעה שהוא מכקש להגיש נגד רמי אונגר. בכתב ההגנה מכחיש פירון את האשמות האלה, וטוען שבלאס ידע על המכתב שנשלח לאונגר ונתן את אישורו. מעבר לכך, בכתב ההגנה אף נכתב כי בזמן מתן ההוראה לשליחת המכתב לאונגר נכח במקום עוזרו האישי ונושא כליו של בלאס, אייל קלאוס, שקיבל אף הוא עותק של המסמך. פירון הגיש לבית המשפט מכתב חתום על ידי בלאס שבו הוא מאזכר את הפגישה הזו.

ואתה מצטער שהסכמת לייצג אותו.

יש רגעים שאני מצטער, אבל זה קורה. חשבתי שאני עושה שירות גם לו וגם לקיבוצים אם אעזור להם והם יגיעו להסדר כספי, אחרת היה קשה לגבות את הכסף. בלאס כל הזמן אמר שהוא רוצה לשלם את החובות שלו והחווה היה באמת בסדר, גם על דעת הקיבוצים.

ואולי זו באמת הכביה וזו גם הסיבה לתביעה: בלאס טען שחשבת על הקיבוצים לא פחות מאשר עליו.

יש רבים מהקליינטים שלי שהיו מלכתחילה בצדו השני של השולחן, שאהבו איך שייצגתי את הצד השני ואחר כך באו אלי. אני בדרך כלל משתלר לעשות חושים שטובים לשני הצדדים.

חיים יולש, מנכ"ל אש"ת כספים, תהה השבוע: "היה לי מודר מאוד לשמוע שמייק פירון הוא העורך דין של בלאס. דווקא הוא, דווקא זה שהיה הפרקליט של המפלגה והאיש של פרס? הקיבוצים היו ונשארו הלחם והחמאה של מפלגת העבודה. בעוד זמן קצר יצטרך פירון לגייס מכ-20 אלף פעילי התק"ם את המסים שהם משלמים כל שנה בחירות לקופת המפלגה, בערך 100 שקל לחבר. פירון, למרות התביעה שבלאס הגיש נגדו, עלול להיות מזוהה עם המוח המשפטי שעמד מאחורי בלאס, שתורם אף הוא למפלגת העבודה.

אתה לא חושב שתהיה לך בעיה?

אני נפגש עם הקיבוצים, מדוע שתהיה לי בעיה? הכל נעשה בריש גלי. הם היו יכולים לומר לי בהתחלה, כשייצגתי את בלאס, שלא נוח להם שאני מייצג אותו, ואז לא הייתי מייצג אותו, אבל הם קיבלו אותי בנכונות לנהל מו"מ שהיה ארוך מייגע וקשה מאוד, ונגמר בכך ששני הצדדים היו שבעי רצון. בלאס אמר לי שהוא מאושר מההסכם, אבל פתאום הוא מצא את עצמו בצרות.

למשל, כשהוא ראה שחשוב לך שהפרשה לא תתפרץ, שהדברים לא יגיעו עד פרס והנהגת המפלגה.

בלאס ידע בריוק למי הוא בא. מישהו החתים אותו על החוזה עם הקיבוצים?

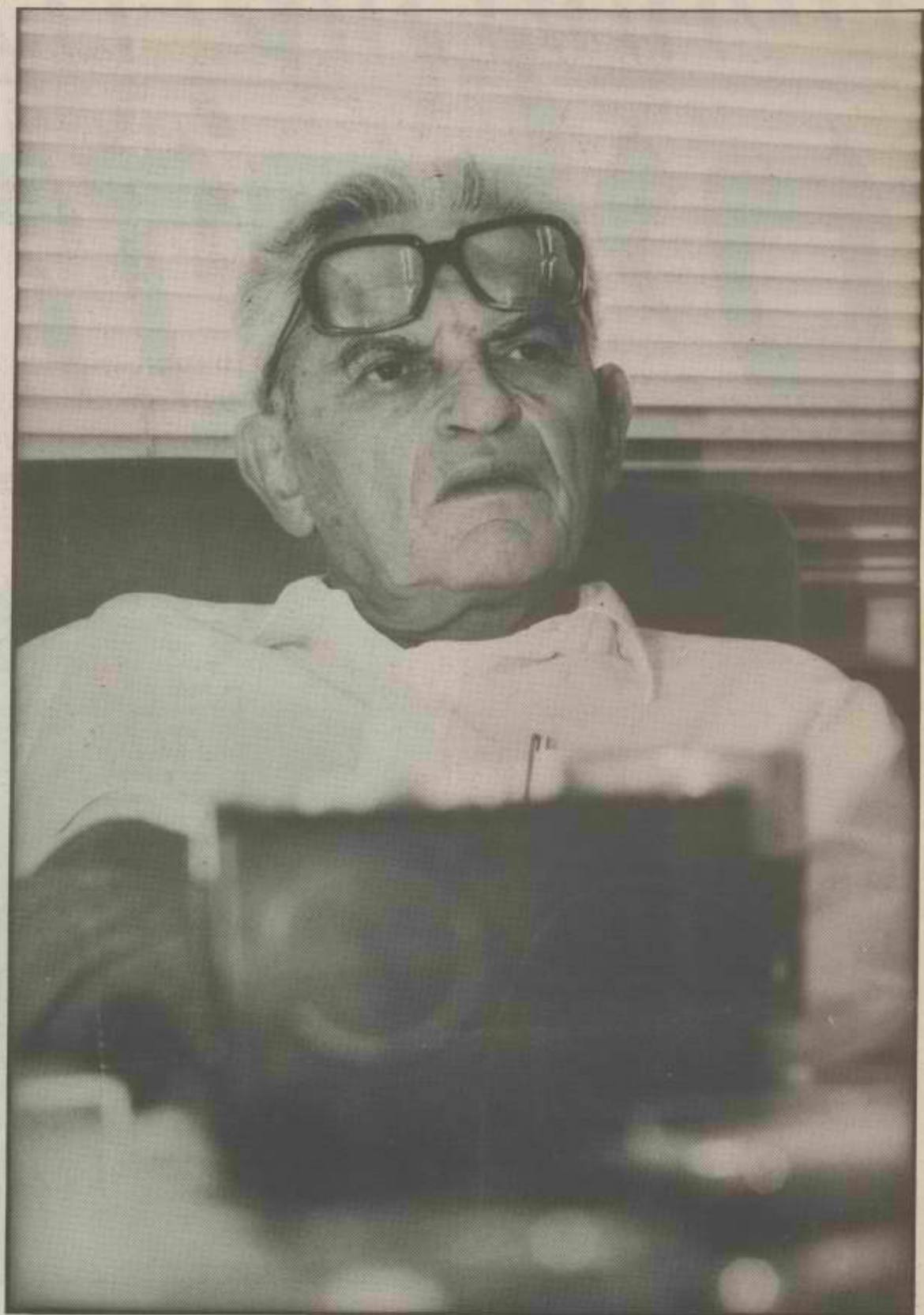
אם כך, אתה צריך להזהר יותר בבחירות הקליינטים שלך.

מדוע?

למשל, כאלה שתורמים למפלגת העבודה והתרומות הם בבחינת שלח לחמך.

נכון שזה קיים, אבל אני אף פעם לא הייתי במצב של לפרוע חובות כאלה. אלה שטויות, אני לא מאמין שיש במערך ובליכוד אנשים שקונים אותם בכסף.

את הנימה האופטימית הזו צובע, שוב, דוד בלאס, באיומים המסוגננים שלו. הוא מסנן, השבוע: "הסיפור הזה הרבה יותר מורכב, הרבה יותר. אין לי כרגע עניין לדבר על מייק פירון. בבוא היום אספר הכל, יש לי זמן."

מיכאל פירון: קורא עכשיו את "רומן רוסי" של מאיר שלו

החיפוש אחר מפלט באישיות חזקה באותו רגע שההליך הדמוקרטי חורק. אנשים באופן טבעי הולכים אחרי דמות שמקרינה כוח ובטחון ויודעת מה היא רוצה. אגב, בין התרמית למציאות אין כל קשר. אני חשבתי שבמצב הרוח הציבורי ערב המלחמה, כניסתו של דיין למשרד הבטחון לא תשנה משהו מהותי אלא רק תעלה את המורל.

שנתיים לאחר עריכתו מאשכול לדיין הוא עובר למחנה פרס, למרות שאשכול וספיר הצניחו אותו לתפקיד יו"ר דירקטוריון התעשייה האווירית, כדי לפקח מטעמים על חברות הרפ"סיטים שהסתופפו שם תחת מטרייתו של מנכ"ל המפעל, אל שווימר. פירון מצטרף לחבורה סוד מוחלט בהחלט של פרס.

כמו מנהיגים בולטים יותר כמפא"י, גם פירון חשב או אמר שהוא עושה הכל למען המדינה. ביקורת שנמתחה על תקופת פעילותו בתעשייה האווירית נתקלה בנימוק של עשייה למען בטחון המדינה. הכפיר והערבה יוצרו שם, בזמנו, שני המטוסים שהגנו את הדרך למגולומיית הלבאי. פירון מציין גם שמספר העובדים בחברה הוכפל כמעט פי חמישה. אבל למרות זאת אי אפשר למחוק את שרשרת הפרשיות ששמו נקשר בהן, שכבר הפכו לסיפורי פולקלור, לנורמה חדשה שאותה מפגינים מאז ועד היום אנשים שהחזיקו בתפקידים ציבוריים ו/או השיקו לתפקידים פוליטיים.

כ-69, למשל, התגלה שיו"ר המשך בעמ' 21

בידיד יש פתגם על כך שיש כל מיני גנבים ויש גנב שגונב כסף קטן, פרוטות, כמו ידלין. אז אני צריך לשמוע מה הוא אומר?

שנתיים בלבד לאחר תמיכתו באשכול חובר פירון למתנגדו הגדול, משה דיין, ותומך בפוטש שהביא למינוי דיין לתפקיד שר הבטחון, זמן קצר לפני פרוץ מלחמת ששת הימים. "אשכול לא סלח לי על כך עד יום מותו, אבל אני שלם עם זה. אני חושב שמבחינת המורל של העם זו היתה תרומה עצומה למלחמת ששת הימים שהחלה אחרת כתוצאה ממינוי דיין לשר הבטחון. ישיבתו של דיין במשרד הבטחון נטעה בצבא וכעם בטחון, כי האווירה היתה אז קשה מאוד."

אבל מאז הושרש הדייניזם, ועכשיו קוראים לזה שרוגזם.

הדבר הזה קיים בכל עם ובכל מקום.

הגשקפת למשטר הדמוקרטי בישראל יש לחמוך באשכול, חרף כל שגיאות השלטון. ידיו משותף זוכר כינוסים שנערכו בכיתו של פירון, שם ישבו מתחת לאוסף התמונות שלו אנשי דור ההמשך של מפא"י, פירון היה חלק מקליקת אשר ידלין, אברהם עופר, אהוביה מלכין, לובה אליאב ואהרון ארזן, הצעירים שאצה דרכם לרשת את אשכול, ספיר ואנשי ה"גוש". רובם נמוגו ונעלמו ובמקומם בקעה לה, כשקריה אכיבנית, רפ"י האטרקטיבית. היום, כששואלים את פירון על הדברים שכתב אשר ידלין בספרו "עדות", על העברות כספים מחו"ל בדרכים לא חוקיות לקופת המפלגה דרך חברות קש ועל חלקו של ספיר בעסקות האלה, הוא לא מזכיר את הסתופפותו בחוגו של ידלין, ואומר: "כל הקשקוש הזה על הכספים מחו"ל, אני הרי זוכר באיזו חרדת קודש התקבלה תרומת המגבית המאוחדת בסך של 50 אלף דולר. הייתי מעורב בהרבה מערכות בחירות ועשיתי את זה מתוך התנדבות. כולם אומרים 'השיטה', ואף אחד לא אומר מה זה. אני לא קראתי את הספר של ידלין ולא אקרא אותו. אם הוא חושב שיוכל לישון טוב בלילה אם יגיד שכולם מושחתים, שיערב לו. אני קורא עכשיו את 'רומן רוסי' של מאיר שלו, וכתוב שם שמפלגה סוציאליסטית מטרימת אף פעם לא התפלגה משום שהיה לה רק חבר אחד. אין ברירה. אם אתה רוצה מפלגה קטנה ואליטיסטית אז תיזהר בבחירת חבריה, אך אם אתה רוצה מפלגה המונית אתה עלול להיכשל.

בידיד יש פתגם על כך שיש כל מיני גנבים ויש גנב שגונב כסף קטן, פרוטות, כמו ידלין. אז מה אני צריך לשמוע מה הוא אומר?

צילום: עומר כלב

פירון: לא זו מהתעשיה האווירית

התעשיה האווירית, עו"ד מייק פירון, קיבל 150 אלף דולר בעבור רישום חברת כימיקלים לישראל ברשם החברות וייעוץ לחברה. סכום עתק. באותה שנה מתברר גם שעו"ד פירון הוא בעל מניות בחברת חצץ ישראל-אמריקה, איש פרטי מחזיק במניות של תאגידים הסחרותיים. מאמו המערכת של עיתון הארץ מנובמבר 77 הוקדש לו במיוחד, לאחר ששמו נקשר בפרשיית שותפותו במכירת חברת קונטיננטל שבראשה עמד מרדכי פרידמן, שהיה גם מנכ"ל חברת נתיבי הנפט ולקוח של משרדו: "בהקשר זה כראי לזכור כי עורכי הדין של החברה הממשלתית נמנים על קבוצת צמרת בעלת מעמד מיוחס", כתב הארץ. "פרשת נתיבי נפט גילתה טפח אודות מעמדם. כך פורסם למשל באחד העיתונים כי עורך דין פירון השתתף בישיבה הסודית של קומץ שרים שהחליטו להעביר את ענייני הנפט ממשרד הפיתוח למשרד האוצר. שום עורך דין רגיל אינו יכול לזכות במידת השפעה מסוג זה. יתר על כן, עורכי דין אלה גובים לעתים סכומי ענק שאינם עומדים כשום יחס לטיב השירות המשפטי הניתן על ידם. העובדה כי עורכי דין אלה רשאים בנוסף לזאת לגבות שכר טרחה גם מהצד השני, הנזקק לרוב לשירותים בגלל קשריהם האישיים והמפלגתיים, מלמדת על טיבן של מידות שהיכו שורשים בחברה הישראלית."

כאילו לא די בכך מתפוצצת גם פרשת חברת ג'נרל אירוספייס ישראל בע"מ. ה"כ עקיבא נוף מגיש תלונה, שלפיה זכתה החברה בהעדפת מכרזים של התעשיה האווירית כשאתה ממנהליה הוא עו"ד יהודה קרני, שותפו של עו"ד פירון במשרד הפרקליטים. האלוף כמיל, ישראל טל, עוזרו של שר הבטחון, מאשר לפי הפרסומים את העובדות. מבקר המדינה כותב בדו"ח כי חברת ג'נרל אירוספייס הנתנה מהעדפות שונות: "מחירי פריטים עלו על מחירי השוק בשיעור של 20 אחוזים בקירוב, תהליך קבלת ההצעות ואופן בחירת הספק לא היו תקינים..." פרופ' אהרון ברק, אז היועץ המשפטי של הממשלה, יוצא עם חוות דעת שלפיה "יוכל לשמש עורך דין כדירקטור רק אם הוא או שותפיו לא ייצגו לקוחות

שאל שווימר איננו מעוניין לעבוד עם מוטי הוד, ושיש כאן עסקת חבילה: אם הוא יעזוב את תפקידו יעזוב גם תאומנו, שווימר.

מדוע דיין, שתמכת בו נגד אשכול, רצה להרוח אותך מהתעשיה האווירית? לא היה מדובר בהרחה וזו לא היתה בגידה כי חשבת שיו"ר של חברה כל כך חשובה כמו התעשיה האווירית והמנכ"ל שלה (אל שווימר) צריכים לעבוד יחד מתוך הסכמה, ואם אל שווימר היה מקבל את מוטי הוד בתור יו"ר לא היתה לי שום בעיה, כי חשבת ש-10 שנים בתפקיד היו"ר זה מספיק. ההתנגדות שלי למוטי הוד לא היתה משום שרציתי להמשיך בתפקידי או שהיה לי משהו אישי נגדו, אבל היות שאל שווימר לא קיבל אותו ולא חשב שיוכל לעבוד איתו, התנגדתי לאדם הזה. אבל אני התפטרתי והגשתי את התפטרותי, ומשה דיין ביקש לעכב אותה. אני גם לא חושב שהקבוצה שהקמנו אז למען דיין היא זו שהמליכה אותו למשרד הבטחון. אני התאכזבתי ממנו משום שלא הסכים לקבל על עצמו את האחריות המיניסטריאלית של מלחמת יום כיפור, וכל מה שקרה לאחר מכן זה כאין וכאפס לעומת המחדל הבסיסי הזה ומאז דעתי עליו שלילית.

באותה שנה, 73, משתרשת עוד נורמה שאחר כך תרוץ קדימה: האיש החזק במפעל הוא לא רק אל שווימר ומייק פירון אלא גם יו"ר ועד העובדים, שמואל קישלס, רפ"סט וסגן ראש עיריית לוד. מדבית עובדי המפעל מכנים את חברי הוועד באותם הימים משרד רוקוקו, סוכנות כרטיסי החינם. קישלס מודיע אז: "לא ניתן בשום פנים לאלוף הוד להיכנס לתעשיה האווירית אם הדבר יגרום להתפטרות מר שווימר, אפילו נצטרך להשתמש במקלעים ומכונות יריה!" מקורביו של מוטי הוד מתלוננים בעיתונות כי "עורכים נגדו לינץ' ציבורי תוך בזוז כספי ציבור". 10 שנים לאחר מכן מורשע קישלס על קבלת שוחד מאלו טיסונה, מנכבדי רשימת ה-11 של הפשע המאורגן, ונידון לשלושה חודשי מאסר וקנס כספי, משום שנענה לבקשתו של טיסונה שחברתו, וימפי, תועדף בהתקשרויות עם עובדי התעשיה האווירית. קישלס, שמרצה את עונשו בעבודות חוץ, מארגן בערב חוגי בית למפלגת העבודה ומתחיל להיות פעיל במטה אל"ף, שבראשו עומדים כזכור מיכאל פירון ואל שווימר.

ושר הבטחון משה דיין שהכניע את אשכול, וקימט את צבאות סוריה וירדן ומצרים, אינו מצליח להזיז את פירון מהתעשיה האווירית. באוקטובר 75 מציג מבקר מדינה את מה שמכונה "ממצאים חסרי תקדים במשק הישראלי" על הנעשה בפרויקטים ערבה ווסט וינד של התעשיה האווירית, וטוען כי למשק המדינה נגרמו בגין פרויקטים אורחיים בתע"א הפסדים של מאות

ממשיך לייצג את הכבדים - רשת מלונות דן, פקר פלדה, אשטרום - ואף מתערב בעסקה משותפת בין בוב גוצ'ונה מהפנטהאוז, אל שווימר ואייזנברג לבניית כורים גרעיניים

את משה דיין מצוטט כאומר: "עסק כל כך גדול כמו התעשיה האווירית אי אפשר לנהל ממגרש הגולף בקיסריה". בינתיים הסתמנו גרעונות ענק במפעל. יצחק רבין פונה אף הוא לפירון ומציע לו לסיים את תפקידו, אבל פירון אומר

המנהלים עסקים בחברה. עו"ד פירון מצוטט אז כאומר כי משרדו מעניק ייעוץ משפטי לחברות שונות, שמהן רוכשת התעשיה האווירית מצורים ושירותים, כמו קונסולידייטד אנטרפרייז, ג'נרל אירוספייס, מיקרו אלקטרוניק ואלקטרו אמין ישראל. למעשה, לפי הפרסומים התפטר מהתעשיה האווירית בגלל פרשת ג'נרל אירוספייס.

לא היה ולא נברא. קרני שימש כמנהל בידעתם ולבקשתם של משרד הבטחון, המפקח על מטבע חוץ ומבקר המדינה. החברה שימשה מסווה לחברה אמריקאית שחששה מהחרם הערבי. העניין נבדק בזמנו והוכח שלהשמעות לא היה יסוד.

והיה גם הסיפור הפתטי והממושך על רצונו להישאר בכס יו"ר מועצת המנהלים של תע"א למרות שדיין ביקש ממנו לעזוב במרץ 73, ולפנות את מקומו לאלוף כמיל. מוטי הוד, פירון, שממשיך לשחק גולף גם היום, פעמיים-שלוש בשבוע בקיסריה, שמע

זה לא פרס, זה פירון

המשך מעמ' 21

מיליוני לירות. המבקר מצביע ברור גם על הצגת מערכת נתונים בלתי מדויקת, משיכות תמריצי יצוא ללא אסמכתות מספיקות, אי תשלום מסים והיטלים לאוצר, סטייה מאומדני ביצוע ותחזיות לוחות זמנים, אי עמידה באומדנים כספיים, ועוד ועוד.

רק לאחר המהפך של 77 מתפטרים פירון ושוימר. מוטי הוד נאלץ לחכות עוד כמה וכמה שנים עד שנכנס לתפקידו הנוכחי כיו"ר תע"א.

מה דעתך על מוטי הוד כיו"ר התעשייה האווירית?

אין לי מושג. מימי כהונתו של ישראל סחרוב כיו"ר תע"א לא היתה לי שם דריסת רגל, לא יודע למה, תשאלו את סחרוב. כשעברי היה היו"ר ביקרתי וראיתי. מוטי הוד טרם הזמין אותי.

פירון חוזר למשרד עורכי הדין שלו, ולא חסרה לו שם עבודה. הוא ממשיך לייצג את הלקוחות הכבדים והמבוססים שלו - רשת מלונות דן, פקר פלדה, אשטורס - ואף מרקיז כנפיים ומתערב בעסקה משותפת בין בוב גרצ'ינה מהפנטהוואז, אל שוימר וקבוצת אייזנברג לכניית כורים גרעיניים יל בסיס מתקדם בנחל שורק. כורים יציבים תמיד היו, אגב, נושא המקורב פרס.

הבנתי שהיית פרקליט העסקה.

אני חושב שהעניין מת. אני עזרתי לאל כחבר, לא כפרקליט. מדובר בשיטה חדשה לייצור אנרגיה אטומית לא בדרך המקובלת, התפוצצות, אלא "פיוזין" כלפי פנים, זה דבר מסובך שקשה לי להסביר אותו על רגל אחת. אל הכיר בקליפורניה קבוצה של ישראלים שעברו על הנושא הזה והוא ניסה להביא אותם ארצה כדי שיערכו את המחקר בישראל, אבל הוא לא הצליח לגייס את הכסף. בדרך כלל זה נעשה במימון ממשלות.

כשלוש שנים לאחר עזיבתו את התעשייה האווירית הוא מקים את אל"ף, ובישיבת היסוד הנערכת בביתו משתתפים אהרון הראל, או עדין יריי מחלקת הארגון של ההסתדרות, ח"כ יוסי שריד והפרסומאי שמעון ליניאל. מה שזירז אותם היתה פעילות חוג אורים במפלגה שתמך ביצחק רבין. פירון מגייס אליו את האלופים במיל. חיים הרצוג ויוסף גבע, את הבנקאי משה זנבר, וגם את יוסף נחמיאס, לשעבר מפכ"ל המשטרה, יוסף תקוע, פרופ' שמעון שטרית, אלקנה גלי, אהוד זמורה ושמואל פרנקל, שמשמש כמנכ"ל אל"ף. פרס מצוטט או כאומר: "היתרון של אל"ף שאין לו תקרה לתקציב הוצאות." אחר כך הוא מכחיש את האמירה הזו. אך גרעונה של כ-100 אלף ל"י של המפלגה משכנע את חברי לשכת המפלגה לקבל את הצעתו של פרס כדי לעשות הכל שהגרעון יימחק. הכסף הוא זה שקובע בסופו של דבר את הקו המנחה בבחירות של 81, ואל"ף שולטת במערכת הבחירות. פירון משתמש בקשריו האישיים, אל שוימר של פרס, ובמפלגה מדברים על שני מנגנונים מקבילים, האחד של פרס, השני של המפלגה. אבל למרות כל זאת, כולל השלומיאיות וחוסר הנסיון של הליכוד, מפלגת העבודה לא חזרת לשלטון. מאז ועד היום. פרס ממשיך להטיל על פירון את התפקידים הרגישים, כמו התפקיד האחרון הזה כגובר. או מה השתנה? שום דבר לא השתנה.

אתה אומר שאתה עושה הכל מתוך התנדבות ולמען פרס, אבל אתה עושה גם לעצמך. הקשרים האלה מולידים עסקאות עם לקוחות מכובדים.

אני לא נמצא באף חבורה ממשלתית או הסתדרותית. לא קיבלתי עבודה בגלל שתמכתי באל"ף או בבי"ת. להיפך. אני מייצג תמיד את הסקטור הפרטי. יש לי קלינטים כבר 40 שנה שעובדים איתי, הם באים אלי לא בגלל

קשרי הפוליטיים אלא בגלל יכולתי המשפטית.

יעקב שמשון שפירא, מורה הדרך הראשון של פירון, מי שהנחה אותו כיצד לערוך חוזים וכיצד לא לחתום כהיסח דעת על מסמך כלשהו, מי שהכניס את פירון גם אל נכחי הפוליטיקה, גר היום למרכה האירוניה ברחוב הקרוי על שמו של יריבו הגדול, בן גוריון. מול ביתו של הזקן, שהפך למוזיאון, חי שפירא בכרדיות, לאחר שכבר עבר את גיל הגבורות. הוא מרפף מדי פעם באחד הספרים שנתן לו ב.ג., מראה כנאוה את ההקדשה שקיבל בכתב ידו של המנהיג הסורר ההוא, שפרש ממפא"י והקים את רפ"י, שירשה כיום את מורשת ה"גוש" נוסח שרגא נצר. שפירא אמר השבוע על מייק פירון: "אין לי קשר איתו כבר הרבה הרבה זמן. הוא לא ניסה ואני לא ניסיתי להיפגש איתו. האדם הזה השתנה, התפתח. גם אני השתניתי. אני לא מוכן להגיד אם הוא השתנה לטובה או לא. כל כך הרבה זמן עבר מאז, כמעט מאז קום המדינה, ואני לא חושב שהמדינה אשמה. למה להטיל מום במדינה? צריך להטיל מום בעצמנו."